

МАКРОЕКОНОМСКА ТЕОРИЈА И ЕКОНОМСКА ПОЛИТИКА

Међуакадемијски научни скуп

Херцег-Нови, 25, 26. и 27. септембра 1986. године

Настављајући традицију одржавања југословенских и међународних научних скупова у области економских наука Међуакадемијски одбор за економске науке Савјета академија наука и умјетности СФРЈ организовао је IV међуакадемијски научни скуп под називом: Макроекономска теорија и економска политика — с посебним освртом на самоуправну југословенску привреду. Домаћин скупа је била Црногорска академија наука и умјетности. Скуп је организован имајући у виду актуелне проблеме макроекономске теорије, политике и управљања у самоуправном систему Југославије, као и поводом педесетогодишњице дјела Џона Мајнарда Кејнза Општа теорија запослености, камате и новца. Поднесено је око 70 реферата, а око 50 учесника говорило је у расправи.

Осврнувши се на развој економске мисли и теорије, академик Бранислав Шошкић је у уводном реферату дао посебан осврт на самоуправну југословенску привреду. Говорећи о политици каматних стопа и њеном утицају на инфлацију нагласио је да банкарске (непокривене) кредите као извор финансирања проширене репродукције треба радикално сужавати, економском политиком и системским рјешењима. Уколико би се примијенила у потпуности прокламована и усвојена политика реалних позитивних каматних стопа, које би биле изнад стопе инфлације, дошло би до знатног повећања новчане акумулације. Политика каматних стопа на кредите, међутим, мора бити селективна и диференцирана, како би се ниже каматне стопе, мање од стопе инфлације, обезбиједиле за, на примјер, одређене секторе привреде, неразвијене регионе или селективне намјене. Овакве, повла-

шћене, каматне стопе морале би да падну на терет других категорија, корисника кредита, које друштвена заједница нема посебног интереса да стимулише. Напуштањем реалних каматних стопа, истакао је, које су у последњем тромјесечју упола мање од стопе инфлације, не доприноси се сузбијању инфлације већ се она, напротив, подстиче.

Смањивањем издатака за укупну друштвену режију дошло би до повећања акумулације, а привредне организације би, по његовом мишљењу, испуњавале минималне критеријуме друштвене рентабилности ако би биле у стању да извршавају обавезе из првог круга издвајања, тј. обезбјеђења средстава за потпуно покриће материјалних трошкова, реалне амортизације, кредитних и других обавеза те за загарантоване личне дохотке.

Досљедним реализовањем принципа самоуправљања добиће се значајан простор за акумулацију, проширену репродукцију, истакао је на крају академик Шошкић.

О развоју и савременој макроекономској теорији и економској политици говорили су: академик Хасан Хаџиомеровић (Маргиналије уз економску теорију југословенског модела социјализма), проф др Франц Черне (Политичко-економска проблематизација макроекономске теорије насупрот (наше) економске политике и праксе), проф др Иво Фабинц (Макроекономска теорија, економска политика и економска рационалност), проф др Љубиша Адамовић (Релевантност савремених теорија стагнације), проф др Драгутин Марсенић (Утопијски елементи у Марксовој пројекцији новог друштва), проф др Лазар Пејић (Маркс и Кејнс: упоредна анализа доприноса макроекономској анализи), проф др Александар Перић (Значај Кејнсове Опште теорије запослености, камате и новца за фискалну теорију и праксу), проф др Вера Пилић-Ракић (Лабилност репродукције и концепције „Маркс контра Кејнс“ и „Кејнс контра Маркс“), др Миомир Јакшић (Кејнзијански консенсус и економске политичке димензије), проф др Фахрудин Шебић (Доприноси и донети посткејнзијанске економске теорије), мр Иван Вујачић (Класика версус кејнзијанизам — један једноставан формални приступ), др Здравко Баздан (Парадигма Ј. М. Кејнеса: 1936—1986. године), мр Радмило Пешић (Економика понуде насупрот кејнзијанској економици), академик Обрен Благојевић (Главни проблеми економске политике у историји економске мисли Србије), проф др Љубомир Маџар (Корени и узроци неефикасности економске политике), проф др Радован Милановић (Савремени проблеми макроекономског управљања), проф др Драгољуб Стојанов (Економска теорија и самоуправљање — теорија капитала и рада), др Страшимир Поповић (Контрадикције у југословенском економском систему и њихове импликације), проф др Иван Стојановић (Треба ли сасвим напустити договорну економију), проф др Нури Баџота и др Петар Станишић (Проблеми и потешкоће који ус-

поравају реализацију мера дугорочног програма економске стабилности), проф др Ристо Вукчевић (Економске законитости и југословенски привредни систем), проф др Цвета Млакар (Протурјечности између макроекономских законитости и економске политике СФРЈ), проф др Богдан Ћосић (Мјесто и улога економских законитости у нашој садашњој економској кризи), проф др Нада Шишул (Механизам економских законитости у социјалистичком самоуправном друштву — методолошка питања), проф др Богдан Илић (Место и улога економских законитости и планирања у социјалистичком самоуправном друштву), др Душан Пирец (Самоуправљање и тржиште), др Душан Саболовић (Макроекономска оцјена теоријских претпоставки економске политике), др Небојша Савић (Савремена економска теорија и вођење економске политике) и мр Рајко Томаш (Прилог изучавању Маркових и Енгелсових ставова о мјесту и улози робне производње у социјализму).

Из области савремених макроекономских проблема југословенске самоуправне социјалистичке привреде о економском развоју говорили су: проф др Никола Чобелић (Нови проблеми и нови приступи привредном развоју), академик Владимир Стипетић (Ефикасност инвестирања у југословенској привреди) проф др Драгомир Војнић (Реалне економске категорије и друштвена репродукција), проф Божидар Глушчевић (Сазнање закономјерности и редукација неизвјесности у друштвеном развоју), проф др Стојан Новаковић (Велики системи као интегративни фактори привредног развоја Југославије), проф др Момир Ђећез (Акумулација у економској теорији и привредном систему Југославије), проф др Драгутин Радуновић (Унутрашње резерве у функцији стабилизације југословенске привреде), проф др Никола Кљусев (Научно-технолошки изазов и финансирање друштвене репродукције), проф др Драгоје Жарковић (Економски систем и могућности технолошког развоја у нас), проф др Митра Шароска (Атомизираност и концентрисања акумулације), проф др Божидар Јовановић (Неки аспекти регионалног привредног развоја недовољно развијених подручја и њихов одраз на савремене међунационалне односе у нашој земљи), др Часлав Оцић (Класификација југословенских подручја према степену економске развијености), проф др Владимир Рашковић (Социо-економски проблеми опстанка, трансформације и развита села — дијалектика превазилажења конзервативизма у односу на село, сељашто и развој пољопривреде), проф др Милинко Шћепановић (Пољопривреда и привредни развој), проф др Мирослав Милојевић (Способност генерисања нових организација као фактор ефикасности функционисања привреде), др Драгана Ђатовић (Мултилатерални кредити у привредном развоју Југославије), проф др Радован Андрејчић (Мотивација квалитета¹ као компонента привредног раста), мр Хамид Алибашић (Мултипликаторско дејство пове-

ћања инвестиција на друштвени производ и народни доходак посматрано по социјалистичким републикама и покрајинама у раздобљу од 1955—1983. године), др Ј. Михаиловић и др М. Јевђовић (Неке индиције међузависности између субјективних и материјалних чинилаца производње и оствареног економског положаја привредних области — аплициране на услове САП Војводине).

О запослености су говорили: академик Никола Узунов (Позлазне тезе за једну теорију (не) запослености у социјалистичком самоуправном друштву) проф др Мило Марковић (Теоријски приступ проблемима запослености у савременим економијама), др Ђорђе Шуваковић (Алокација рада и стабилности робних тржишта у рационално моделираном самоуправном систему), др Стеван Деветаковић (Неке могућности повећања запослености у сектору услуга и развојем друштвених делатности), др Љубица Симаковић-Ђукић (Промјене у друштвено-економској структури становништва и могућности запошљавања у пољопривреди), др Авдул Курпејовић (Незапосленост и запошљавање и бржи развој мање развијених подручја), др Слободан Јовановић (Неки специфични моменти на стабилизационом путу југословенске привреде условљени постојећом организацијом нашег друштва) и др Бранко Бјелић (Да ли је већи допринос друштвеној производњи од пораста друштвене продуктивности рада у односу на запосленост објективна претпоставка високог темпа раста друштвеног производа Југославије).

О инфлацији и антиинфлационој политици говорили су: академик Ксенте Богоев (Савремена теорија фискалне политике), проф др Милутин Ђировић (Теоријска анализа дезинфлационих процеса), проф др Маријан Корошић (Могућа антиинфлациона политика у самоуправним увјетима), проф др Александар Бајт (Реална и монетарна равнотежа), проф др Марјан Сењур (Висока инфлација у Југославији није последица брзог привредног развоја), проф др Милош Радуловић (Проблеми цијена у савременој економској теорији и политици), проф др Мате Бабић (Стагфлација — југословенски проблем), проф др Слободан Комазец ((Не)ефикасност макроекономске политике у условима полицентричног етатизма и кризе легитимитета савремене државе), др Дејан Поповић (Стимулативна улога фискалне политике у самоуправном социјалистичком систему привређивања), проф др Радоман Божовић (Цена употребе друштвених средстава — чинилац стабилности развоја), др Маја Леви-Јакшић (Квантитативна теорија новца: системски приступ), др Мурис Дујић (Утврђивање инфлаторног дохотка — претпоставка ефикасности антиинфлационе политике) и др Ивица Прга (Монетарне рестрикције и стратегија стабилизације привредног система).

О спољно-економским проблемима говорили су: проф др Оскар Ковач (Домашаји и ограничења теорије и политике плат-

ног биланса), проф др Жарко Мркушић (Стратегија ИМФ и југословенска политика дугорочне економске стабилизације), проф др Млађен Ковачевић (Стратегија економских односа Југославије са иностранством до краја овог века), др Љубица Теслић Надлачки (Политика девизног курса: теоријска и концепцијска питања), проф др В. Ранђеловић и мр М. Шеварлић (Агроиндустријска производња у спољнотрговинској размјени Југославије).

О систему и политици распоdjеле говорили су: др Зоран Попов (Дејство механизма преливања дохотка у контексту имперфектности југословенског тржишта), проф др Милена Влашкалић (Општа и заједничка потрошња у условима економске стабилизације), др Иља Јуранчић (Распоdjела дохотка у улози подстицања радне и доходовне ефикасности радних процеса) и др Јово Радић (Нека отворена питања економског положаја друштвених дјелатности у систему удруженог рада).

Учесници скупа су, презентирањем реферата и касније расправом, настојали разријешити мноштво дилема у области економске теорије и политике у нашој земљи и у свијету, нарочито када се ради о теоретском заснивању концепта развоја, при чему је инсистирано на уважавању економских законитости у еволуцији структура. Освијетливши развој и савремену макроекономску теорију и с њом повезану економску политику у фокус разматрања научног скупа постављени су веома озбиљни макроекономски проблеми у југословенској самоуправној привреди и застоји у спровођењу дугорочног програма економске стабилизације.

Зорица Радоњић

